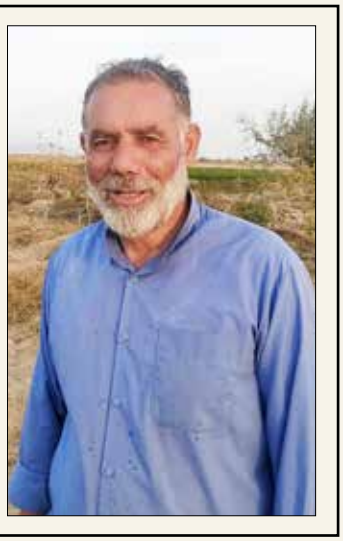
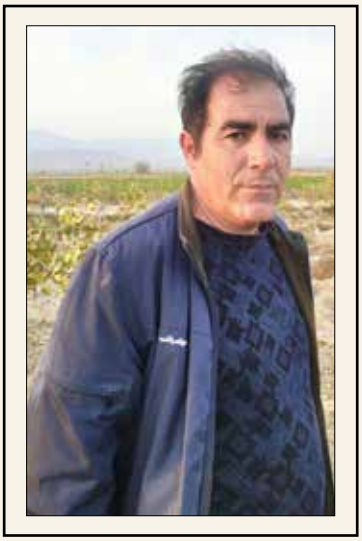
گفت‌وگو با عباس و یعقوب حسن‌پور
از باغداران منطقه آذربایجان شرقی

تجربه باغداری در یامچی

مصاحبه‌کنندگان:
مهرداد آگاه - محمدعلی انجم‌شعاع

شاید برای عده‌ای کاشت و تولید پسته در مناطق شمال غربی ایران عجیب باشد. اما پیشروانی هستند که از گذشته‌ای دور رویای تولید پسته در این مناطق را در سر پرورانده‌اند و الگوهای مثبتی در شکستن عقاید صلب عامه به‌شمار می‌آیند. امسال در بازدیدی که از ۶ تا ۸ آبان‌ماه ۱۴۰۲ از مناطق پسته‌خیز شمال غرب ایران داشتیم با عباس حسن‌پور و برادرش یعقوب آشنا شدیم و به گفت‌وگو نشستیم. وی در راه تولید و توسعه پسته در این منطقه مشقت زیادی را تجربه کرده و بسیار آموخته است. حسن‌پور از سال ۱۳۶۷ در شهر یامچی از توابع شهرستان مرند آذربایجان شرقی در تولید پسته فعالیت کرده‌است. در ادامه جزئیات این گفت‌وگو را می‌خوانید.

چه شد که به فکر پسته‌کاری افتادید؟

در بعضی از خانه‌های اربابی و قدیمی‌ها درخت پسته را دیده‌بودم. با مهندسین کشاورزی و رئیس جهاد کشاورزی شهرستان مرند به رفسنجان رفته‌و با کارشناسان پژوهشکده پسته کشور ملاقات کردیم. سپس، یکی از مهندسین مرکز به منطقه ما آمد و پس از بازدید تأیید کردند که در منطقه ما پسته جواب می‌دهد. پس از اطمینانی که ایشان دادند و کسب اطلاعات، ما در این راه ثابت قدم شدیم و تصمیم به کاشت پسته گرفتیم. وقتی برای دریافت تسهیلات به اداره کشاورزی مراجعه کردم موافقت نکردند و گفتند کاشت پسته مناسب اقلیم آذربایجان نیست. اما من مصرانه شروع به کاشت کردم. بعد از ده سال که درختان محصول نوبرانه خودشان را دادند، ۱۰ هزار اصله درخت را سرما زد و حتی یک دانه پسته نماند و دست ما خالی ماند. دو، سه سالی حیران بودیم که چه کنیم و از طرفی خسته هم شده بودیم. منتها مجدداً شروع به اصلاح درختان کردیم. درختانِ سرمازده و خشک شده را کفبر کردیم و مجدداً پیوند شاه‌پسند و عباسعلی زدیم؛ رقم شاهپسند بهتر از عباسعلی جواب داد؛ بخشی از باغ را هم پیوند احمدآقایی و اکبری زدیم.

اگر با اطلاعات و علم امروز بخواهید در منطقه یامچی رقمی را پیوند بزنید کدام را انتخاب می‌کنید؟

یعقوب حسن‌پور – اولویت با رقم اکبری است، دوم شاهپسند و سوم احمدآقایی است، البته در مناطق مختلف فرق می‌کند.

عباس حسن‌پور – برای رقم احمدآقایی نوع خاک و اقلیم مقداری اثر گذار است. منطقه‌ای که باغ یعقوب در آنجا قرار دارد با منطقه باغ ما اختلاف ارتفاع ۳۰

متری دارد و همچنین نوع بافت خاک دو مکان با هم متفاوت است. در منطقه ما احمدآقایی بهتر از اکبری جواب می‌دهد.

آقای یعقوب، برخلاف همه باغ‌هایی که در آذربایجان دیدیم شما شاخه‌های جانبی درختان را حذف نکرده‌بودید.

یعقوب حسن‌پور- برخی فکر می‌کنند که درخت پسته باید خوشگل باشد، ولی اگر بخواهیم از درخت، پسته برداریم باید شاخه‌های جانبی را نگه‌داریم؛ چون حدود ۸۰ درصد محصول را از این شاخه‌ها برمی‌داریم و حتی ما به بهانه برخورد فیزیکی تراکتور، بیل یا انسان هم آنها را حذف نمی‌کنیم.

عباس حسن‌پور- اگر اجازه دهید من نظر خودم را بگویم. من شدیداً مخالف این هستم که پایه درخت بیرون باشد و در باغات هم مشاهده کردم که هرجا تنه درخت درمعرض نور آفتاب قرار گیرد سیاه‌رنگ شده و درخت آن رنگی طبیعی که باید داشته باشد را ندارد. علاوه بر آن درخت تدریجاً پیر و رشدش کم می‌شود. من معتقدم هر چقدر سایه دور تنه درخت زیاد باشد درخت سالم‌تر است، حتی بارش درشت‌تر است.

مدار آبیاری باغ شما چند روزه است؟

یعقوب حسن پور- دور آبیاری در باغ من سی روزه است. البته بافت خاکش فرق می‌کند، زهکش خاک خیلی بالا است. در عرض ده دقیقه آب فرو رفته و بلافاصله کارگر می‌تواند با بیل آنجا را شخم بزند.

عباس حسن پور- من هر دو ماه یک بار آبیاری انجام می‌دهم، یعنی چهار نوبت در طی یک سال به این ترتیب که اولین آب در زمستان داده می‌شود، دومین آب را دو ماه بعد در خرداد ماه می‌دهم و در تابستان هم دو نوبت آبیاری صورت می‌گیرد.

چه کودی می‌دهید؟

عباس حسن‌پور- کود حیوانی و کود مرغی را در پاییز می‌دهیم. از کودهای شیمیایی استفاده نمی‌کنیم.

شما چطور کود شیمیایی می‌دهید؟

یعقوب حسن‌پور- بیشتر پتاسه با آبیاری می‌دهم می‌ریزم داخل بشکه و حلش می‌کنم موقع مغزبندی حتماً سه نوبت می‌دهم اسیدهیومیک هم هر سال یکبار می‌دهم موقع خواب از نیترات کلسیم استفاده می‌کنم اوره هم هر سال یک کیسه پنجاه کیلویی می‌دهم

آقای عباس! شما کود مرغی چه زمان می‌دهید؟

امسال در یک هکتار ۲۰ تن کود مرغی دادم، پارسال هم ۱۰ تن داده بودم. از کودهای شیمیایی استفاده نمی‌کنیم.

پسته اینجا صرف ترخوری می‌شود؟ برداشت به چه نحو است؟

بله صرف تازه‌خوری می‌شود؛ به تبریز و رشت می‌رود. پسته‌ها را دانه‌دانه می‌چینیم و درخت را تکان نمی‌دهیم. از ۲۵ مردادماه برداشت شاه پسندها شروع می‌شود. فکر کنم یک نفر تا ظهر ۳۰ کیلو برداشت می‌کند.

چند درصد پسته شما تازه‌خوری می‌شود؟

تا امسال صد درصدش را ترفروشی می‌کردیم ولی امسال چون پسته در ایران خیلی زیاد بود و قیمتش هم پایین بود تقریباً سی، چهل درصدش را خشک کردیم و شصت درصدش را ترفروشی کردیم.

کلاً در این منطقه چقدر باغ ریزی شده و متوسط سطح کشت‌ها چقدر است؟

فکر می‌کنم فقط در یامچی نزدیک به ۸۰۰ هکتار باشد. متأسفانه قطعات کوچک هستند و اکثراً یک هکتار و پایین‌تر هستند.

قیمت آب و زمین چقدر است؟

قیمت آب ساعتی است، فکر می‌کنم قیمت ۲۴ ساعت نزدیک به ۳ میلیارد تومان است. ارزان‌ترین زمین فکر می‌کنم هر ۵۰۰ متر نزدیک ۴۰، ۵۰ میلیون تومان باشد.

مشکلاتی که در این منطقه دارید چه هستند؟

در کله‌قوچی مشکل داریم، مغز بندیش خوب نیست. خندانیش مشکل دارد، اما بارمان خیلی خوب بود.